

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibus Singlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt I. Quid nomine Vnionis sive via Vnitiva intelligitur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

PRIMA PARS.

Divina unionis dignitas, utilitas, gradus sive partes.

CAPVT I.

Quid nomine Unionis sive via Unio-
nis intelligitur.

RELINQUAMUS (si bene memini) animam in summo gradu viz illuminativæ divinam illam caliginem ingressam, amore vulneratam, omnino languentem, desolatam, & à seipsa & omnibus rebus creatis quasi deficientem, continuis & ardentissimis desideris DEI immediatam præsentiam, ac felicissimam conjunctionem anxie suspirantem, ac cum Moysè Exod. 33. clamantem: *Obsecro, Domine, si inveni gratiam in oculis tuis, ostende mihi faciem tuam.* Nam quamvis aliquando in umbra sedens; dulcissimo sponsi fructu sponsa pascatur; semper tamen lucem meridiana inquiri, ubi sponsus pascit: unde in gemiscens ad sponsum clamat Cant. 1. *Indica mihi ubi pascas, ubi cubes in meridie.* Quæ sponsæ verba in hoc proposito præclare expendit Bernardus Sermon. 3. in Cant. Et nunc quid restat, ait, & bone Domine, nisi ut jam in plenitudinem lucis in fervore spiritus ad oris quoque osculum dignanter admittens adimpleas me lacrima cum vultu tuo. Indica mihi, & sua visime, & serenissime indica mihi, ubi pascis, ubi cubas in meridie. Idem in Sermon. 33. Hunc locum (inqu) tantæ claritatis & pacis, & plenitudinis indica mihi, ut quemadmodum Jacob adhuc in corpore manens vidit Dominum facie ad faciem, & salva facta est anima eius; vel certe sicut Moyses vidit eum non per figuram & anigmati, seu per somnia, uti Propheta alii, sed modo planè præcellentis, atque inexperio ceteris, sibi novo & DEO 3 vel sicut Isaias revelatis oculis cordis vidit eum super solium excelsum & elevatum; vel etiam quomodo Paulus raptus in paradysum auditit verba ineffabilia, & Dominum suum IESUM Christum vidit oculis suis: ita ego quoque te in lumine tuo, & in decore tuo per mentis excessum merear contemplari pascentem uberius, quiescentem securius. Nam & hic pascis, sed non in saturitate: nec cubare licet, sed stare & vigilare oportet propter timores nocturnos. Hæc Bernardus.

His autem perfecti amoris affectionibus ac desideris, quibus anima vulnerata clamans veluti emoritur, responde: Dominus ac dilectissimus sponsus, ut laudis prosequitur Henticus Harphius lib. 3. de Myst. Theol. par. 3. cap. 23, in modum dialogi inter DEUM & animam, his verbis: *Ostendam tibi omne bonum, ostendam tibi faciem meam, verumtamen non in hac vita; non enim videbit me homo, & vivet; futuri temporis est quod petis, non presentis; nunc instruuntur sponsalia, parantur impensa, inspicitur ornatus, in futurum tamen reservatur mutua fructuosa desideratissimus complexus. Ad quæ illa: Ecce ancilla Domini, fiat mihi secundum verbum tuum. Et ego requiescens in spe, velut catellus Domini mei, sub mensa perseverabo patiens, & sustinens; ut saltem de micis eius utcumque sustentari valeam cum sponsa dicente: Sub umbra illius, quem desideraveram, sed, & fructus eius dulcis gutturi meo, ideo*

que, ceteris resuratus, ubera tua fidelitatis & consolationis requirere non desinam donec aspires dies, & inclinetur umbra. Verumtamen dilectus meus interim saltem osculetur me osculo oris sui, quoniam in tenebris convenienter osculari potest, licet videri non possit. Tunc Pater misericordiarum, qui tribuit omnibus abundantè & non impropèrat, dulciter se inclinat, ut osculum conferat, id est, immediatam suam præsentiam ad amandum profusa prodigalitate funditus exponit, ac anima illico suspirans suspiris & desideris universis os suum in DEUM proclinat amorosa quadam profundatione sui ipsius, ibique se invicem osculantur Deus & anima; quoniam ipsa sine medio DEO conjungitur in unitate amoris, & feliciter Desificatur secundum Divinitatis totalitatem. Hæc Genus Harphius.

Præclariùs tamen & elegantius S. Bernardus Sermon. 9. in Cant. Dialogum inter sodales & sponsam finxit, dicens: *Ponamus proinde istos, quos sponsa sodales diximus, visitandi salubris gratia, sicut heri & nudius tertius, accessisse nunc quoque ad sponsam, ipsamque submurmurantem & cadentem reperisse, mirari causam, & quasi alloqui in hunc modum: Quid novi accidit? quid te certum solito tristorem? qua inopinati murmuris causa? Certe cum aversa & alienata tres post amatores tuos, cum quibus male erat tibi, compulsata tandem reverti ad virum tuum priorum, nonne ut saltem mereretur tangere pedes, multum precibus & stercibus institisti? Recolo, inquit, Quid? Obsecro eo simulque accepta in osculo pedum indulgentia de offensis, numquid non rursus ad impatens, & tanta nequaquam dignatione contenta, sed majoris familiaritatis cupida, secundam quoque gratiam eadem qua prius instantia postulasti & impetrasti, ita ut in osculo manus adeptas sis virtutes non paucas & non parvas? Non distitit, ait. Et illi: Enimvero, num tu es qua jurare & obsecrari solebas, si unquam ad osculum manus pervenire daretur, sufficere jam tibi, nihil te de cetero petiturum? Ego. Quid igitur? Forte horum que acceperas, quippiam ablatum causas? Nihil. An verò times repetiturum iri, quod tibi de mala tua conversatione indultum præsumperas? Non. Age tamen, dic unde que amas satisfacere tibi. Non quiesco, ait, nisi osculetur me osculo oris sui. Gratias de osculo pedum, gratias & de manus; sed si cura est illi ulla de me, osculetur me osculo oris sui. Non sum ingrata, sed amo. Accepi, sateor, meritis potiora, sed proterius inferiora voris. Desiderio seror, non ratione. Ne, quæso, E. Joan. causamini præsumptionem, ubi affectus urget. Pudor à Jeta sanè reclamatione sed superat amor. Nec ignoro, quod hoc Matia nor Regis iudicium diligit, sed præceptis amor nec iudicium præstat, nec consilio temperatur, nec pudore phrasin framat, nec rationi subicitur. Rogo, supplico, flagito, cap. 1. osculetur me osculo oris sui. En gratia ipsius muli: Cantic. jam annis caste sobrièque vivere curo, lectioni insto, Cantic. resisto vitii, orationi incumbo frequentè, vigilo contra tentationes, recogito annos meos in amaritudine anima mea. Sine querela me arbitror, quantum in me est, conversari inter fratres. Superioribus potestibus subdita sum, egrediens & regrediens ad imperium senioris. Aliena non cupio, mea potius & me pariter de-*

Huius diuinae Unionis utilitas ac dignitas.

di. In sudore vultus mei comedo panem meum. Ceterum, quod in his omnibus est, totum constat de consuetudine, de dulcedine nihil. Quid, nisi iuxta Prophetam, vitula Ephraim sum docta diligere trituran? Denique in Evangelio, Qui hoc solum quod facere debet, facit, seruus inutilis reputatur. Mandata forsitan utcumque adimpleo, sed anima mea sicut terra sine aqua in illis. Vt igitur holocaustum meum pingue fiat, osculetur me, quae se, osculo oris sui. Hæc Bernardus.

Hoc igitur osculum, siue intus amplexus sponsi & sponse, est illa felicissima unio, quam si DEUS dederit explana et habebimus, quæ alio nomine via Unitiva supernaturalis dicitur; ad quam Purgativa & Illuminativa veluti dispositiones ad introducendam formam, mentem ornant & præparant. Sicut enim magnus Dionysius Areopagita in lib. de Angelis. Hierarch. tres actiones hierarchicas in Angelis sanctis constituit ac distinguit, videlicet purgationem, illuminationem, & perfectionem: pari quoque modo in viatoribus oportuit (ut antea ostendimus) tres vias siue profectus incrementa distinguere, quarum officia siue exercitia lib. I. in genere designauimus, ac duobus præcedentibus libris de via Purgativa & Illuminativa speciatim exposuimus: restat jam, ut quæ sit via Unitiva supernaturalis declaremus.

Quid sit unio siue via unitiva supernaturalis?

Tertia demum via, quæ Unitiva à Mysticis cognominatur, ab optima Maritæ parte nomen adepta est. Huius est, purgata iam mentis acie, diuina limpidissimè intueri, & arcano amoris nexu ipsi DEO adherere, ibique, veluti in arce Sion ac proprio centro, pace quæ superat omnem sensum, & voluptate purissima perfrui. Quare merito de hac via Unitiva ultimo loco tractauimus: est enim præcipuus omnium ac in hac vita supremus spiritalis profectus gradus, ineffabilis mentis noctæ cum DEO ipso unio, ac arcana conjunctio, ipsiusque DEI in animam illapsus, ac mirabilis manifestatio, dulcissimus amplexus, ac suavillima deosculatio; quam Mythicam Theologiam cum diuo Dionysio omnes ejus Expositores appellant. Hanc Dionysius Carthusianus breuiter sequentibus verbis cap. 12. de Fonte lucis descripsit, dicens: Itaque via Perfectiva, seu Unitiva, est studium, occupatio, seu actio ad sincerissimam charitatis ardorem, ad Deitatem æstaticum flammigerumque amorem, ad mysticam sapientiam æstuantissimum, quietissimum, ac secretissimum tendens intentum. Constituit namque hæc via in hoc, ut ex contemplatione DEI per negationem mens diuino amore tota accendatur, & velut ignea atque Seraphica efficiatur, seque seipsam & cuncta creata relinquens, transcendens, ac obliuiscens, superincomprehensibili DEO, tamquam prorsus ignoto, per hierarchicam lucis illapsum, per occultissimam inspectionis alloquium, per supersplendentem caliginem, ac sapientissimam ignorantiam uniat. Hæc Dionysius Carthusianus. Hæc igitur est via Unitiva, de qua plenius infra, quæ, sedatis motibus aduersis, in DEI clementissimi amplexibus dulcissimo ac transformante amore requiescit, ubi diuina charitas ultra viam Purgativam & Illuminativam incrementa eò caput extollit, quod vix fertur intus; de cujus celestis puritate ac nobilitate jamjam tractare, favente DEO, properamus.

Vid. Joan. à Jesu Maria cap. 6. Theolog. mystic. & cap. 15. Artis amandi Deum.

Tot sunt huius felicissimæ cum DEO creaturæ rationalis Unionis bona, ut vix possint, ut patet, etiam experiri, aut mente concipere, aut verbis explicare. Primum igitur bonum, idque maximum, & quod ceterorum omnium veluti fons est & origo, illud sit, istam jucundissimam Unionem esse intimam ac perfectissimam amicitiam cum DEO. Nam cum omnis charitas (quantum vis minima) sit hominis ad DEUM amicitia, in aliqua supernaturali communionem fundata, restat D. Thoma 2. 2. quæst. 23. art. 1. quia homo vult sua bona DEO propter seipsum, & ei in omnibus placere conatur; & quia DEUS ita hominem diligit, ut velit ei bona diuina, & faciat quoque, & manu liberalissima imperari.

Hæc tamen perfecta animæ cum DEO unio, de qua sermone institimus, non est quovis modo DEI & hominis amicitia: sed est necessitudo tam arcta, tam intima, tam sublimis, ut dix major nexus inter conjuges excogitari possit. Quis enim, nisi aut experiri, aut in Scripturis factis valde veris, credat, diuinam illam maiestatem ita animæ puræ strictissimo amicitie vinculo copulari, ut, veluti sponsus vino amoris inebriatus, illius aspectum cupiat, colloquium sitiat, ac ejus amplexus & oscula dulcissima quærat? E converso, anima DEUM ipsum tamquam sponsum & amicum respiciens, ejus assiduam conversationem exoptat, oscula petat, & cum sibi sine medio uniri ac copulari exquirat?

Servantur deinde inter DEUM & animam perfectissimæ amicitie leges: nam, ut amici, impensè se amant, & mutua benevolentia complectuntur, assiduè colloquuntur, & magna cum voluptate secum ipsi conversantur. Denique, ut alia præmittam amicitie jura, sic amici idem omnino sapiunt, eodemque velle & nolle fruentur, & sine ulla dissensione in omnibus conveniunt, & occulta nimis secreta revelant, & cordis patefaciunt arcana. Quamobrem sponsus, quamvis tantum sit dignitatis, non erubescit eam amicum appellare Cant. 2. Sicut dilectum inter spinas sic amicum meo inter filias. Et præerea, anima tantæ dignitatis pariceps esse & a, palam DEUM amicum proclamari Cant. 5. Dilectus meus, & ipse est amicum meum.

Est deinde non amicitie tantum, sed & cognationis strictissimæ origo hæc diuina unio DEUS enim sibi hoc amoris vinculo conjunctos, non cognatos, sed dilectissimos filios appellat & facit: non utcumque, sed sibi simillimos. Et hæc est huius Unionis major dignitas, ut planè hominem DEI filium, & non tantum servum fidelem, aut amicum constituat. Sed & illud eam magnopere extollit, quod non filios tantum (hoc enim gratiæ habitualis donum omnibus iustis in discriminatim largitur) sed etiam simillimos DEO Patri regenerat.

Sicut enim solet esse inter naturales filios differentia, quia et si omnes suorum parentum naturam accipiant, in aliis verò multis dissentiunt, nam alii moribus ac corporis dispositione assimulantur, alii omnino dissimiles inveniuntur: ita hoc quidem discrimen in filiis DEI adoptivis re-

Præcipuum ac maximum diuinae unionis bonum in quo situm est.

Legendi. noit. Dix. ni. ci. Bibli. theol. Theolog. Tom. 7. lib. 7. fol. 4. & 5. Et dicitur. Hor. mystic. Anron. d. Spiritu S. Trait. 4. disp. 1.

Expendit di. n. go. tas. c. h. que. u. tionis.

Theologia
Opus Spiritu
Theologia
Opus